

COVID-19 krizės ir ekstremaliosios situacijos valdymas

Vertinimas

Paskelbta: 2020 11 30

VISA ATASKAITA (LT) ➤ ↗

SANTRAUKA (EN) ➤ ↗

Ką mes įvertinome ir kodėl

COVID-19 sukeltiems socialiniams ir ekonominiams padariniams švelninti būtinos kompleksinės priemonės ir veiksmai – operatyviai priimami politiniai sprendimai ir koreguojami teisės aktai, papildomos ekonominės ir finansinės priemonės, kad būtų sumažintas neigiamas poveikis tiek ekonomikai, tiek socialinių visuomenės poreikių tenkinimui. Vyriausybės atsakomųjų veikslių mastas ir jų vykdymas laiku turi lemiamą įtaką tam, kaip bus sumažintos neigiamos COVID-19 pasekmės visuomenės sveikatai, gyventojų pajamoms, įmonių likvidumui ir kt., kiek reikšmingai keisis valstybės pajamų ir išlaidų dydžiai.

Mūsų ataskaita apibendrina informaciją apie Lietuvos Respublikos Vyriausybės veiksmus ir priemones, kurių ji ėmėsi ekstremaliosios situacijos valdymui, COVID-19 sukeltų pasekmių mažinimui, ekonomikos skatinimui ir atsigavimui; apžvelgia, kaip buvo naudojamos tam skirtos lėšos.

Ką mes nustatėme

Atsižvelgdama į situacijos neigiamą poveikį socialinei aplinkai ir ekonomikai ir siekdama suvaldyti COVID-19 ligos plitimą, LR Vyriausybė 2020 m. kovo–birželio mėn. patvirtino tam skirtus priemonių rinkinius:

- Ekonomikos skatinimo ir koronaviruso (COVID-19) sukeltų pasekmių mažinimo priemonių planą, skirtą užtikrinti išteklius sveikatos ir visuomenės apsaugos sistemoms efektyviam veikimui; padėti išsaugoti darbo vietas ir palaikyti gyventojų pajamų lygį; padėti verslui išsaugoti likvidumą; skatinti ekonomiką; užtikrinti valstybės išdų likvidumą. Planui skirta 6,2 milijardo eurų, priemonėms reikalingas tiesioginis finansavimas (investicijos, paskolos, kompensacijos, subsidijos, išmokos) sudaro 4,9 milijardo eurų, iš jų iki 2020 m. rugsėjo pabaigos panaudota 40,1 % lėšų.
- Ateities ekonomikos DNR planą, kurio tikslas – siekti sparčių ir efektyvių investicijų į Lietuvos ekonomikos atsigavimą ir augimą, kad ekonomika taptų tvari, inovatyvi ir kurtų aukštą pridėtinę vertę. Planui skirta 5,8 milijardo eurų, nukreipiant jas į 5 prioritetines sritis: žmogiškąjį kapitalą, skaitmeninę ekonomiką ir verslą, inovacijas ir mokslinius tyrimus, ekonominę infrastruktūrą, klimato kaitą ir energetiką. Iki 2020 m. spalio pabaigos investuota 13,5 % planui skirtų lėšų.

- COVID-19 valdymo strategiją, kuria siekiama suvaldyti COVID-19 ligos plitimą trumpuoju laikotarpiu ir tinkamai pasirengti naujoms galimoms viruso bangoms ateityje. Strategijos įgyvendinimui numatyti 126 veiksmai, kurie nėra susieti su lėšomis. 2020 m. spalio mėnesį 28 % strategijos veiksmų įgyvendinimas vėlavo.

Kokias išvadas padarėme

Analizuodami LR Vyriausybės patvirtintų priemonių įgyvendinimą matome, kad Ateities ekonomikos DNR plano tikslo transformuoti Lietuvos ekonomiką į inovatyvią ir kuriančią aukštą pridėtinę vertę pasiekimui riziką kelia tai, kad projektų svarstymui ir vertinimui skiriama nepakankamai laiko ir stinga informacijos apie jų ekonominį pagrįstumą, detalios kaštų ir naudos analizės.

Koronaviruso pandemija neigiamai paveikė viešuosius finansus, ekonomiką ir darbo rinką: išaugo valstybės skola, sumažėjo bendrasis vidaus produktas, surinktos mažesnės, nei planuota, viešosios pajamos, patirtos didesnės išlaidos, išaugo nedarbo lygis ir kt. Nepaisant to, Lietuvos ekonomikos raida 2020 m. pirmajame pusmetyje buvo geresnė, nei tikėtasi. Tam įtakos iš dalies turėjo ir valdžios sektoriaus vykdytos ekonominio skatinimo priemonės ir paramos priemonės gyventojams ir verslui.

Tikimės, kad vertinimo ataskaitoje susisteminti duomenys taps apibendrintos informacijos apie LR Vyriausybės veiksmus šaltiniu visuomenei ir papildoma galimybe institucijoms, dalyvaujančioms valdant ekstremaliąją situaciją ir šalinant neigiamus jos padarinius, planuojant ir priimant sprendimus, kurie taikliausiai atliepia nuo pandemijos pasekmių nukentėjusių sričių poreikius.